

К/П, 1984, 21 черв.

Книги наших земляків

СЯГАЮЧИ ГЛИБИН ЖИТТЯ

Наш земляк, письменник Леонід Бразов досить плідно працює на творчій ниві. Що не рік, то радує він своїх читачів новими цікавими творами. Щиро були сприйняті шанувальниками художнього слова і критиками такі книги прозаїка, як «Вікна навістіж», «Кара», «Пороги», «Коли погасла блискавиця», «Живим не байдуже», «Так далеко, так близько». А нинішнього року у видавництві «Радянський письменник» тиражем 30 тисяч примірників вийшла ще одна його книга під назвою «Такий довгий шлях». Вона складається із двох повістей.

Як і в попередніх творах, письменник, сягаючи глибин нашого життя, доносить до серця читачів багатогранні людські долі, життєвські колізії, характери своїх героїв. Автор не обминає гострих кутів, не прикрашає дійсність. Прозайк вважає — і це переконливо доводить у своїх творах, — що головне покликання людини — творити добро на рідній землі, в ім'я світлої мети, в ім'я миру.

В повістці «Вересень — жовтень» Леонід Бразов майстерно, без декларацій виписав шматочок сучасного життя, в якому світлі фарби домінують над сірими, темними. Правда і добро беруть верх, торжествують над брехнею, над злом. Підлість, злочин не залишаються непокараними.

Сюжет твору звичайнісінький, можна сказати — буденний. Події могли відбутись будь-де, і будь з ким. Все, про що письменник нам розповів, описав, ніби нам знайоме, і в той же час раніше проходило повз нас непоміченим. Але тепер ми сприймаємо все це з хвилюванням, переживанням. Мабуть, в цьому і криється сила справжнього митця.

Головний герой повісті — студент інженерно-будівельного інституту Книш. З ним зв'язані в тій чи іншій мірі всі події, що відбуваються протягом якихось двох місяців, і майже всі персонажі твору. Перед читачем постає юнак, який нічим не вирізняється серед інших. В навчанні він не зовсім наполегливий, захоплюється грою у волейбол. При нагоді любить похизуватися, показати свою обізнаність, компетентність. І при цьому, як правило, виникають комічні ситуації. Саме так сталося і при знайомстві у парку з Ніною. І все ж юнак викликає симпатію читача: він не позбавлений благородних рис, які проявляються у його вчинках. При необхідності Книш готовий на самопожертву. Коли його дідусь потрапляє надого до лікарні, хлопець бере академічну відпустку, щоб його доглядати. При затриманні небезпечного рецидивіста приходять на допомогу дільничному уповноваженому лейтенанту Семидолі.

Притаманна Книшеві і така риса, як небайдужість до чужого горя. Всім серцем співчуває він редактуру інститутської багатотиражки Клавдії Платонівні, яка багато років невістижно тужить за нареченим, що пропав безвісти ще в сорок першому. Він вирішує будь-що розгадати загадку загибелі курсанта Миколи Шевчука і доводить, що той загинув, як герой.

Любов Книша до Ніни світла, ніжна, щира. Вона його окрилює, робить душевно багатшим, добрішим. Віриш, що їхнє кохання буде вірним, щедрим на добрі і високі душевні почуття.

В повісті письменник виводить також образ Гурзая, ще одного представника молодого покоління. Справді, в житті його зустрічаються такі типи. Вони стороняться бурхливого сьогодення, ніяк не можуть знайти свого покликання, у своїх діях непевні, важко приживаються в колективі, їх інколи засмуктує психологія міщанства. І все ж такі люди, переконує автор, не пропаші. Їх слід постійно залучати до активного життя. І Гурзай своїм вчинком довів, що він чесна людина: щоб знешкодити небезпечного злочинця, юнак жертвує собою.

В другій повістці книги — «Такий довгий шлях» — розповідається про події, що відбу-

валися в 20—30-х роках, в часи становлення Радянської влади. Але вона своєю ідейною спрямованістю близька до першої. Тут, так би мовити, в хронікальній послідовності простежується шлях становлення молодих господарів країни, боротьба між старим світом і новим, що народжувався, зміцнювався в класових сутичках. Розповідається про перші п'ятирічкі, важкі випробування в роки Великої Вітчизняної війни.

Всі чотири частини повісті розповідають про життя її головного героя — Тимоша. Ось перед нами сільський семіпрічний хлопчик Тимко. Доля його нелегка: помирає батько, колишній будьянівський поміщик, треба дбати про хвору матір, зносити злигодні. Потім розлука з рідним селом, ваймування в купчихи Мурзенчихи. Та все ж хлопчина мужньо, по-дорослому вистояв в усіх бідах. Пізніше ми знайомимося з Тимошем, котрий уже закінчив семіпрічку. Взявся далі, служив на кордоні, був поранений. Тоді — повернення додому, втрата матері — справді довгий і нелегкий шлях. Та попереду хлопця чекають ще серйозніші випробування: бо війна, розв'язана фашистами, порушила всі життєві плани.

В повісті активно діють й інші юні герої, вірні друзі Тимоша — Катря і Юрко. Вони ніби доповнюють, глибше роз-

кривають характер головно персонажа. Стосунки, неспмі і складне кохання Тимоша Катрі виписані прозаїком особливою тактовністю і ніністю. І хоч війна розлучила героїв твору, чомусь здається, що вони обов'язково зустрінуться і будуть щасливими.

Тяжкі випробування, що впали на долю нашого народу, підкреслює автор, глибоко розкрили людські якості багатьох героїв його творів, змусили чітко визначити свою життєву позицію. Такі з них, як Темі Катря, Юрко, Журавель стіють прикладом для молоді для тих, хто виходить в доросле життя з мрією бути справжнім громадянином своєї Вітчизни. Не випадково герої першої повісті Книш багатьому схожі на Тимоша.

Обидві повісті, хоч вони різні за змістом і дії в них відбуваються в різні часи, хрляють читача, вчать його боротись за торжество світлої ідеї, високих душевних порвань.

Звичайно, книга не позбавлена і деяких прорахунків. Здається, приміром, що останні розділи другої повісті письменник виклав надто тезисно, в викликає відчуття неломовності.

Та не будемо надто прискіпливими. Головне, що повісті читаються з інтересом, викликають роздуми. Сподіваємося, що книга полюбиться читача стане хорошим порадищем для молоді.

І. НАЛИВАЙКО,
член Спілки журналістів
СРСР.